

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z wniosku D. F.
przy uczestnictwie J. S. (poprzednio F.)
o podział majątku wspólnego rolnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 sierpnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 18 października 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 18 października 2018 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację wnioskodawcy D. F. od postanowienia Sądu Rejonowego w J. z 21 listopada 2017 r. wydanego w sprawie o podział majątku wspólnego przy udziale J. S.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił m.in. naruszenie art. 43 § 2 k.r.o., co skutkowało odmową ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym oraz art. 45 k.r.o., czego skutkiem była odmowa dokonania rozliczeń między majątkami osobistymi byłych małżonków. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując na istnienie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego potrzeby wykładni art. 43 § 2 k.r.o. w zakresie interpretacji pojęcia ważnych powodów ustalenia nierównych udziałów ma majątku wspólnym, potrzeby

wykładni przepisów w zakresie możliwości rozliczenia nakładów z majątku osobistego jednego małżonka na majątek osobisty drugiego małżonka w sprawie o podział majątku wspólnego, a także zagadnienia prawnego dotyczącego możliwości wyboru przez sąd, które z nakładów majątku osobistego jednego z małżonków na majątek drugiego zostaną rozliczone.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., tj. występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Przeprowadzona przez Sąd Najwyższy analiza nie pozwala przyjąć, aby przesłanki te występowały.

W odniesieniu do podnoszonej przez skarżącego potrzeby wykładni art. 43 § 2 k.r.o. i sformułowanych na jego tle zagadnień prawnych należy zauważyć, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał na kierunek oceny istnienia „ważnych powodów”, przy której należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej. Nie budzi również wątpliwości, że ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym wymaga, oprócz istnienia „ważnych powodów”, także przyczyniania się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu (zob. post. SN z 5 października 1974 r., III CRN 190/74; z 22 września 1997 r., II CKN 306/97; z 17 listopada 1999 r., III CKN

447/98; z 21 listopada 2012 r., III CKN 1018/00; z 6 kwietnia 2005 r., III CK 469/04; z 8 lutego 2018 r., II CNP 11/17; z 13 grudnia 2018 r., V CSK 565/17). Stosunkowo obszerne orzecznictwo Sądu Najwyższego wydane na tle wymienionego przepisu nie rozwiązuje zapewne wszystkich problemów związanych z jego stosowaniem, jednak formułując na tym tle kolejne zagadnienia prawne wnioskodawca przeoczył, że powinny mieć one znaczenie w ustalonym stanie faktycznym sprawy (por. post. SN: z 19 października 2012 r., III SK 10/12; z 18 września 2012 r., II CSK 180/12; z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243). Tymczasem skarżący czynił własne założenia co do stanu faktycznego, które po części nie miały odzwierciedlenia w ustaleniach orzekających w sprawie Sądów powszechnych, a po części pozostawały z nimi w sprzeczności. Tak np. Sąd Okręgowy ustalił, że uczestniczka w czasie trwania związku małżeńskiego wyjeżdżała co najmniej kilkakrotnie do pracy do Włoch, a założeniem jednego ze sformułowanych zagadnień prawnych jest całkowite niepodjęcie pracy zarobkowej przez małżonka. W wypadku pozostałych zagadnień praca ta miała być podejmowana jedynie w bardzo ograniczonym zakresie, co nie znalazło się jednak w ustaleniach faktycznych Sądów, a było jedynie twierdzeniem wnioskodawcy. Przyjęcie założeń, które nie korespondują z ustaleniami faktycznymi, sprawia, że sformułowane na ich tle zagadnienie nie może zostać uznane za istotne zagadnienie prawne występujące w sprawie w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z podobnych przyczyn nie zasługuje na uwzględnienie druga ze wskazanych podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci potrzeby wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Rozbieżności tych wnioskodawca upatruje w wątpliwościach co do możliwości rozliczenia w postępowaniu o podział majątku wspólnego nakładów z majątku osobistego jednego z małżonków na majątek osobisty drugiego małżonka. W rzeczywistości jednak Sąd Okręgowy przyjął, że nie da się ustalić, by nakłady takie były faktycznie czynione. W związku z tym, nawet gdyby rzeczywiście rozbieżności występowały, ich rozstrzygnięcie nie miałoby znaczenia dla niniejszej sprawy, a zatem nie istnieje potrzeba wykładni przepisów w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., która odnosiłaby się do niniejszego postępowania.

Ostatnie z podniesionych przez skarżącego zagadnień w postaci rzekomo wybiórczego ustalenia przez Sąd Okręgowy, który z nakładów ma zostać rozliczony, nie zostało uzasadnione, a zatem nie mogło podlegać kontroli Sądu Najwyższego. W związku z tym jedynie ubocznie należy zauważyć, że formułując takie zagadnienie skarżący w istocie wydaje się zmierzać do podważenia przyjętych ustaleń faktycznych, co nie jest dopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym (art. 398² § 3 k.p.c.).

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw